

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/482>

Materiál v pripomienkovom konaní do 06.09.2023

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky na základe § 27 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

V návrhu nariadenia vlády sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu, pričom je pre každú lokalitu jednotne uvedený názov, kód (pridelený podľa európskej sústavy chránených území Natura 2000), výmera, vymedzenie stupňov ochrany podľa parciel a katastrálnych území, mapa s vyznačenými hranicami a stupňami ochrany, odôvodnenie ochrany a ďalšie náležitosti uvedené v § 27 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, pričom lokality sú zoradené podľa krajov. Takýto predpis poskytuje prehľadnosť a právnu jednoznačnosť pre orgány štátnej správy, samosprávy, vlastníkov či užívateľov dotknutých pozemkov, ako aj pre ďalšie subjekty. Návrhom nariadenia vlády sa tiež odstránia viaceré nedostatky, ktoré Európska komisia vytyka Slovensku v konaniach k porušeniu č. 2016/2091 (vo veci nedostatočnosti národného zoznamu ÚEV) a k porušeniu č. 2019/2141 (vo veci označovania ÚEV za osobitne chránené územia a chýbajúcich cieľov ochrany a opatrení pre väčšinu ÚEV). Ide predovšetkým o označenie všetkých ÚEV jednoznačným spôsobom, a to aj na základe mapového zobrazenia.

Návrh nariadenia má nadobudnúť účinnosť 01.01.2024

Postoj RÚZ k materiálu

V návrhu nariadenia vlády sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu, pričom je pre každú lokalitu jednotne uvedený názov, kód (pridelený podľa európskej sústavy chránených území Natura 2000), výmera, vymedzenie stupňov ochrany podľa parciel a katastrálnych území, mapa s vyznačenými hranicami a stupňami ochrany, odôvodnenie ochrany a ďalšie náležitosti. **RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky s cieľom spresniť vymedzenie chránených území.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Vychádzajúc z obsahu nariadenia možno konštatovať, že ide o akési nové vyhlásenia už doteraz vyhlásených ÚEV (v 3 všeobecne záväzných právnych predpisoch), pričom sa zohľadňujú najmä nedostatky ktoré SR vytkla EK, dve vykonávacie rozhodnutia EK (ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2023/243 z 26. januára 2023, ktorým sa prijíma šestnásta aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v alpskom biogeografickom regióne a ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2023/239 z 26. januára 2023, ktorým sa prijíma štrnásť aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v panónskom biogeografickom regióne) a prvotné vyhlásenia ÚEV, ktoré boli doteraz schválené len uznesením vlády č.454 z 13.7.2022 K Doplnku národného zoznamu území európskeho významu.

Vzhľadom k uvedenému, sme toho názoru, že pri príprave návrhu nariadenia vlády najmä jeho prílohy nebol dodržaný postup uvedený v § 27 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. podľa ktorého MŽP SR alebo ním poverený okresný úrad v sídle kraja prerokuje s vlastníkmi, správcami a nájomcami pozemkov dotknutých zamýšľanou ochranou zaradenie územia európskeho významu do národného zoznamu; súčasťou prerokovania je najmä odôvodnenie zaradenia lokality do národného zoznamu, vymedzenie činností, na výkon ktorých je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody

alebo výkon ktorých je zakázaný podľa tohto zákona, a spôsob náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania (§ 61). V predkladanom materiáli absentujú informácie o prerokovaní návrhu nariadenia vlády so správcami a nájomcami pozemkov. Na zváženie je aj skutočnosť, že od vydania 3 všeobecne záväzných právnych predpisov uplynulo 19, 6 a 5 rokov a keďže územia európskeho významu ustanovené vo všeobecne záväzných právnych predpisoch ktorými sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu sa nezapisujú do operátov katastra nehnuteľnosti pri zmene vlastníka, ktorá za časové obdobie mohla nastať, sa nový vlastník o skutočnosti, že jeho pozemok je zaradený do územia európskeho významu ani nedozvie. Resp. dozvie sa, až keď bude chcieť uskutočňovať nejakú činnosť pri realizácii ktorej sa uplatňuje § 28 zákona č. 543/2002 Z.z.

Uvedený nedostatok žiadame odstrániť, prerokovať novo navrhovaný národný zoznam území európskeho významu s vlastníkmi, správcami a nájomcami pozemkov postupom podľa § 27 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. Uvedená pripomienka je zásadná.

2. Zásadná pripomienka k § 1 ods.2.

Žiadame doplniť za slová „polohového určenia“ slová „určenie kategórie chráneného územia podľa § 17 ods. 1 písm. a) až f) pre územie európskeho významu“ a za slová „ stupeň územnej ochrany územia európskeho významu“ doplniť slová „ podrobnosti o jeho územnej ochrane“. Uvedené skutočnosti je následne potrebné doplniť do jednotlivých ÚEV v prílohe..

Odôvodnenie:

Uvedený návrh nariadenia vlády predkladá MŽP SR na základe zmocňovacieho ustanovenia uvedeného v § 27 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. Neuvedenie všetkých náležitostí, čo má národný zoznam podľa zákona č. 543/2002 Z.z. obsahovať je neodôvodnené.

3. Zásadná pripomienka k Prílohe – časť SKUEV0302 Ďumbierske Tatry (lokalita č. 30, str. 42)

Vymedzenie územia je nejednoznačné.

Odôvodnenie:

ÚEV Ďumbierske Tatry je súčasťou národného zoznamu území európskeho významu, ktorý bol schválený uznesením vlády č. 239 zo 17.3.2004 a následne vydaný výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.2/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Plocha uvedeného ÚEV uvedená vo výnose je 46 583,31 ha. V ROZHODNUTÍ KOMISIE (EÚ) 2023/243 z 26. januára 2023, ktorým sa prijíma šesťnásť aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v alpskom biogeografickom regióne je plocha uvedeného ÚEV 44 028, 46 ha a v návrhu nariadenia vlády 44 126,43 ha. Z uvedených troch údajov možno vyvodit záver, že plocha ÚEV Ďumbierske Tatry sa v porovnaní s jeho prvotným zaradením do národného zoznamu území európskeho významu neväčšovala ale sa zmenšila.

Uvedené územie bolo vymedzené na parcelný stav výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2004-5.1 zo 14. júla 2004 a následne je vymedzené v návrhu nariadenia vlády.

1. V kat. území Demänovská Dolina sa

a) na parcele KN-C 2916/7 v 3. stupni ochrany nachádza lyžiarsky vleč Dereše. Vo výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.2/2004-5.1 zo 14. júla 2004, uvedená parcela nebola uvedená, resp. bola parcela 2916 a v návrhu nariadenia vlády je uvedená parcela KN-C 2916/7 časť. Nie je jasné či je súčasťou ÚEV aj uvedený lyžiarsky vleč;

b) na parcele KN-C 2917/1 časť v 3 stupni ochrany nachádzajú snehové zábrany a zjazdová lyžiarska trať. Vo výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2004-5.1 zo 14. júla 2004, uvedená parcela 2917/1 nebola, resp. bola parcela 2917 a v návrhu nariadenia vlády je uvedená parcela KN-C 2917/1 časť. Nie je jasné či sú súčasťou ÚEV aj lyžiarske zábrany a zjazdovka.

Podľa mapového podkladu, ktorý je dodnes k dispozícii na <https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa/index.htm?lng=sk#> je hranica ÚEV Ďumbierske Tatry vedená iba po snehové zábrany.

2. V katastrálnom území Horná Lehota sa na parcele KN-C 2066 nachádza prístupová komunikácia k lokalite Krúpová.

Vo výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.2/2004-5.1 zo 14. júla 2004, uvedená parcela nebola. V návrhu nariadenia vlády je uvedená parcela KN-C 2066 - časť. Nie je jasné či je súčasťou ÚEV aj uvedená prístupová komunikácia.

Uvedené nejasnosti žiadame vysvetliť a jednoznačne určiť hranicu ÚEV Ďumbierske Tatry v uvedenom priestore, tak aby súčasťou ÚEV neboli územia pozmenené ľudskými zásahmi.

4. Zásadná pripomienka k Prílohe – časť SKÚEV 0307 Tatry (lokalita č. 275 str. č. 195)

Zaradenie niektorých parciel do územia ÚEV je neodôvodnené, alebo nebolo prerokované s vlastníkom, správcom a nájomcom pozemku.

Odôvodnenie:

ÚEV Tatry je súčasťou národného zoznamu území európskeho významu, ktorý bol schválený uznesením vlády č. 239 zo 17.3.2004 a následne vydaný výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.2/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Plocha uvedeného ÚEV uvedená vo výnose je 61 735,30 ha. V ROZHODNUTÍ KOMISIE (EÚ) 2023/243 z 26. januára 2023, ktorým sa prijíma šestnásta aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v alpskom biogeografickom regióne je plocha uvedeného ÚEV 66 994,27 ha a v návrhu nariadenia vlády 67 034,02 ha. Z uvedených troch údajov možno vyvodiť záver, že plocha ÚEV Tatry sa v porovnaní s jeho prvotným zaradením do národného zoznamu území európskeho významu zväčšila o 5 298,72 ha. Územie o ktoré sa ÚEV rozširuje nie je v predkladanom materiály vyznačené.

Uvedené územie bolo vymedzené na parcelný stav výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2004-5.1 zo 14. júla 2004 a následne je vymedzené v návrhu nariadenia vlády.

1. V katastrálnom území Štrba sa

a) na parcele KN-C 3852/43 v piatom stupni ochrany nachádza časť lyžiarskej zjazdovej trate. Vo výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.2/2004-5.1 zo 14. júla 2004, uvedená parcela nebola, v návrhu nariadenia vlády sa uvedená parcela nachádza. Nie je jasné kedy sa uvedená parcela stala súčasťou ÚEV a ak ide o rozšírenie ÚEV v predkladanom návrhu nariadenia vlády, tak jej zaradenie nebolo prerokované s nájomcom pozemku, ktorým je spoločnosť Tatry mountain resorts, a.s. Uvedená parcela je súčasťou využívanej zjazdovej trate.

2. V katastrálnom území Tatranská Lomnica sa

a) na parcelách KN-C 4514/1 časť, 4476 časť, 4512/1 časť, 4511/1 časť a 4512/13 časť nachádzajú existujúce zjazdové trate. Vo výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.2/2004-5.1 zo 14. júla 2004, je uvedená iba parcela 4476, v návrhu nariadenia vlády sa uvedené parcely nachádzajú. Nie je jasné kedy sa uvedené parcely stali súčasťou ÚEV a ak ide o rozšírenie ÚEV v predkladanom návrhu nariadenia vlády, tak ich zaradenie nebolo prerokované s nájomcom pozemku, ktorým je spoločnosť Tatry mountain resorts, a.s. Uvedené parcely sú súčasťou využívaných zjazdových tratí;

b) na parcelách KN-C 4525 časť, 4475/1 časť, 4529/3 časť sa nachádza lanová dráha a existujúce zjazdové trate. Vo výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2004-5.1 zo 14. júla 2004, je uvedená parcela 4525 časť, 4475 časť a 4929/3 v návrhu nariadenia vlády sa uvedené parcely nachádzajú. Nie je jasné, ktoré časti parciel sú súčasťou ÚEV. Uvedené parcely sú súčasťou využívaných zjazdových tratí a nachádza sa tu aj lanová dráha;

c) na parcele KN-C 4459/28 sa nachádza akumulčná vodná nádrž. Vo výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2004-5.1 zo 14. júla 2004 sa uvedená parcela nenachádza, v návrhu nariadenia vlády je uvedená parcela 4459/28 – časť. Nie je jasné ktorá časť parcely je súčasťou ÚEV. Ide o technické vodné dielo.

Podľa § 27 ods. 1 a) zákona č. 543/2002 Z.z. sa územím európskeho významu podľa tohto zákona sa rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu alebo druhy európskeho významu, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia.

Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. Európska sústava chránených území Natura 2000 (ďalej len „európska sústava chránených území“) je koherentná európska ekologická sústava pozostávajúca z lokalít s výskytom biotopov európskeho významu, biotopov druhov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov, ktorej cieľom je umožniť zachovať, a ak je to potrebné, obnoviť priaznivý stav týchto biotopov a druhov v ich prirodzenom areáli. Na území Slovenskej republiky európsku sústavu chránených území tvoria chránené vtáčie územia a územia európskeho významu (ďalej len „územia európskej sústavy chránených území“).

Všetky uvedené plochy v ÚEV Tatry sú plochy pozmenené ľudskou činnosťou, nachádzajú sa na nich vybudované a pravidelne upravované zjazdové trate, zariadenia na zasnežovanie. Územia sú využívané človekom. Ich zaradenie do UEV nie je podľa nášho názoru odôvodnené a je v rozpore s § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z.z. a ich využívaním nebude možné naplniť ciele, ktoré sú cieľom vytvorenia sústavy NATURA 2000. V ďalšej časti textu zasielame grafické vymedzenie uvedených plôch a žiadame ich z návrhu nariadenia vlády vypustiť.

5. Zásadná pripomienka k Prílohe – časť SKÚEV 0307 Tatry (lokalita č. 275 str. č. 195)

V rámci SKÚEV0307 Tatry je vydaných niekoľko záverečných stanovísk na vybudovanie lyžiarskej infraštruktúry, niektoré zariadenia majú platné stavebné povolenie. Ide o nasledovné investície.

a) Katastrálne územie Štrba

☒ na parcelách KN-C 3613 časť, 3595/1 časť vybudovanie lanovej dráhy a zjazdovej trate. Uvedené parcely neboli uvedené vo Výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2004-5.1 zo 14. júla 2004, nachádzajú sa však v návrhu nariadenia vlády.

☒ na parcele KN-C 3648 časť, 3745 časť, 3913 časť, 3644 časť sú koridory dvoch navrhovaných na seba naväzujúcich lanoviek, ktorých úlohou je nahradiť neekologickú automobilovú dopravu medzi železničnou stanicou a samotným lyžiarskym areálom ekologickou, (bez exhalátov a hluku) lanovkou. Vo výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.2/2004-5.1 zo 14. júla 2004, uvedené parcely neboli, v návrhu nariadenia vlády sa uvedené parcely nachádza. Nie je jasné kedy sa uvedené parcely stali súčasťou UEV a ak ide o rozšírenie UEV v predkladanom návrhu nariadenia vlády navrhujeme ich vypustenie.

b) Katastrálne územie Tatranská Lomnica

Na parcelách KN-C 4531-časť, 4539/1 časť, 4539/8 časť vybudovanie lanovej dráhy a zjazdovej trate, ktoré boli súčasťou Výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2004-5.1 zo 14. júla 2004 a nachádzajú sa aj v návrhu nariadenia vlády.

c) Katastrálne územie Starý Smokovec.

Na parcele č. KNC 4133/4 časť vybudovanie akumuláčnej vodnej nádrže, na parcelách KN-C 4135/9 časť, 4133/54, 4133/55, 4133/56,4133/57, 4133/58 vybudovanie lanovej dráhy a zjazdovky, na parcele KN-C 4135/3 časť, 4133/4 časť vybudovanie zjazdových tratí a ich prepojenie. Iba parcela č. 4133/4 časť bola súčasťou Výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 2/2004-5.1 zo 14. júla 2004 a uvedená parcela aj všetky ostatné sa nachádzajú v návrhu nariadenia vlády. Uvedené plochy sú na uvedené zámery vymedzené aj v platnom územnom pláne.

Žiadame, ak je to možné, uvedené plochy so schválenými rozvojovými zámermi z návrhu nariadenia vlády vypustiť, najmä ak ide o okrajové časti ÚEV.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/482>